

Stikkelse, som det Lovforslag, der nu forhandles, har, men det blev uden videre Omtale negtet Fremme i Landsstinget, ja jeg tror endog, det blev begravet, inden at der blev skjenket det saameget som en Digtaale. I Samlingen 1872—73 indbragtes samme Forslag atter, men de politiske Forhold og Stillingen til Ministeriet vare uforandrede, saa Folkethinget tog selv Forslaget tilbage eller forkastede det ved en Dagsorden, som gik ud paa, at, saalænge man havde et saadant Ministerium, der stod i Modstrid med Folkethinget, kunde man ikke vente denne Reform gennemført. De Herrer vide, at der var flere Lovforslag, som dengang gik samme Vej af samme Grund. Forventningen, under hvilken man dengang tilfidsatte Behandlingen af disse Lovforslag, var jo den, at man i den nærmeste Tid skulde have faaet et Ministerium, som var nogenlunde efter Ens Hjerte. Denne Forventning er ikke siden gaaet i Opfyldelse, og jeg vil sige, at Forslagsstillerne vente ikke, at det skal ske med det Allerførste, saa just paa den Forventning er det nuværende Forslag heller ikke indbragt; jo snarere det kan ske, desto bedre — det vil jeg indrømme — men noget særligt Hensyn dertil har ikke ledet til Forslagets Indbringelse. Man kunde nu sige, at naar man i alle de Aar, hvor Benstre har staaet som Flerthal og det som et meget stort Flerthal heri Thinget, ikke har faaet noget Andet ud af dette Spørgsmaal, end hvad jeg her nævner, nemlig det meget lille Resultat, at man har tilfængt sit Billie, hvor i al Verden kan det saa falde tre Forslagsstillere ind at indbringe dette Forslag nu igjen paany til Forhandling? Det kan maaske forundre, men jeg vil sige Grunden dertil. Grunden dertil er den ganske almindelige, at Forslagsstillerne kunne ønske ved en Behandling af dette Spørgsmaal — og ogsaa andre Spørgsmaal af Betydning — at forsøge, hvorledes de forskjellige Faktorer og Ansuelser hos Fraktionerne heri Thinget ville stille sig under Behandlingen af en saadan Sag. Vi have set, hvorledes vore Modstandere have betragtet Sagen, da Kampen nærmest var oppe for Hovedprinciperne i vor Grundlov; vi have set, hvorledes de have fortolket visse Grundlovsbestemmelser og Akt, hvad dermed staar i Forbindelse; i den Henseende er man jo ikke uvis om deres Maade at tage Tingene paa, naar det kniber. Man har saa tit sagt fra forskjellige Sider, i de forskjellige Nuancer blandt vore Modstandere og hos andre Faktorer: Lager blot Sagerne og forhandler dem uden parlamentariske Krav, og I skulle faae at se, at vore Ansuelser om hver enkelt foreliggende Sag staa ikke saa fjænt fra huerandre; vi kunne da give efter i det One, og de Andre i det Andet, der er da Mulighed for at faae den Overenskomst, som betinger Frenskridtet. Jeg har tit tænkt, at dette var Alvor fra mange af mine politiske Modstanderes Side. Jeg har endogfaa kunnet tænke Grunden

dertil, nemlig at de i Virkeligheden kun vare imod en parlamentarisk Bestræbelse under den anvendte Form, og i Virkeligheden mente, at, naar denne Bestræbelse var lagt tilside, kunde vi muligvis i de enkelte Sager staa hinanden nærmere i Ansuelse, end det kunde komme frem under hin Form. Vi have nu ment, at med Hensyn til denne Sag kan en Forhandling ventes at ville vise, om der for Tiden er nogen Tilbøjelighed til en Forhandling paa dette Omraade, og dernæst til en Imødekommen imod os. Vi have indbragt Forslaget i denne Stikkelse, fordi det er Folkethingets Affattelse, og for at man ikke, set fra det Standpunkt, skal komme og angribe Forslagsstillerne, om jeg saa maa sige, bag fra. Selv om ærede Medlemmer kunne være tilbøjelige til at udtale Principet endnu senere, og at gaa videre med Hensyn til Frihed i Valgretten og deslige, end her er forreslaet, vil jeg dog sige, at, hvad der her er optaget i dette Forslag, udtrykker en temmelig almindelig Opfattelse fra Benstres Side, saaledes at det kan staa som Grundlag for Forhandlingen og som et Udgangspunkt for at udtrykke vor Betragtning af det, som man kan ønske med Hensyn til saadanne Reforme. Men selvfølgelig have vi ikke den Forestilling, at, kunne vi ikke faae Loven saadan, saa ville vi ingen Lov have om dette Spørgsmaal. Hvis vi havde den Forestilling, at en Lov af det Indhold og det Udseende kunde gaa igjennem, saa maatte vi være meget naive Politikere. Dertil er den politiske Stilling ikke nu, og det er derfor ganske naturligt, at vi, naar vi nu gjenoptage en Forhandling om dette Spørgsmaal, fra vort Standpunkt ville være tilbøjelige til at gjøre meget væsentlige Indrømmelser, naar blot det, som vi faae ud, betegner et ikke uvæsentligt Fremskridt, og altsaa en virkelig Binding i Sammenligning med det nu Bestaaende. For Sogneraadets Vedkommende gjælder jo, som bekendt, den Bestemmelse, at en Femtedel af Vælgerne vælger den større Del af Sogneraadet, hvilket med andre Ord vil sige, at Flerthallet af en Femtedel af de mødende Vælgere eller omtrent en Tiendedel af Skatteyderne i Sognet for saa vidt raade over Sognets Anliggender, naar vi tage det efter Tal. Vi tro nu, at det vilde fremkalde en endnu større Interesse for Kommunens Anliggender, samt at de Mand, som virke i Kommunens Anliggender, vilde gjøre dette med en større Ildid hos Befolkningen, med større Nytte og med større Vægt, desform de være haarne derind af en mere almindelig Stemning, istedetfor som nu blot at være valgte af nogle enkelte af de Gjøstbeskattede, og vi have derfor bygget vort Forslag til Valget af denne og de andre kommunale Myndigheder paa den almindelige og lige Valgret. For at imødekomme den Frygt, som altid i mere eller mindre Grad er tilstede baade hos Høire og ogsaa ofte indenfor Benstre for den lige Valgrets Be-